

רשות ההגבלים העסקיים

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל להסדר בין טייר קלאב (ישראל) בע"מ לבין בתי עסק לממכר צמיגים

1. פתח דבר

לפני בקשה למתן פטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "החוק") שעניינה בהסכמים שנחתמו בין טייר קלאב (ישראל) בע"מ (להלן: "טייר קלאב") לבין בתי עסק העוסקים בממכר צמיגים ובמתן שירותים בתחום הצמיגים (להלן: "צמיגיות"), לפיהם טייר קלאב מעניקה לצמיגיות זכות שימוש בסימן המסחר הרשום "טייר קלאב" שבבעלותה (להלן: "הסכם הזיכיון").

ביום 6 ביולי 2000 וביום 25 ביולי 2000 ניתנו החלטות פטור מאישור הסדר כובל להתקשרויות של טייר קלאב בהסכמי זיכיון עם צמיגיות שונות, שתוקפן לחמש שנים.¹ תוקף החלטות פטור אלו הוארך לחמש שנים נוספות, בהחלטה מיום 25 בספטמבר 2008 (להלן: "ההחלטה הקודמת").² כמו כן, ניתנו החלטות פרטניות לגבי התקשרויות עם צמיגיות נוספות לאחר מתן החלטת הפטור הנ"ל.³ תוקפן של החלטות הפטור פג ביום 25 בספטמבר 2013 ולפיכך הובא העניין לבחינה מחדש.

לאחר שבחנתי את ההסדר, כמו גם את השפעתו האפשרית על התחרות בשוק הרלוונטי, ולאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ולמיזוגים, שוכנעתי כי הכבילות בהסדר אינן פוגעות פגיעה של ממש בתחרות בשוק המושפע מן ההסדר, כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, וכי אין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. מטעמים אלו מצאתי כי ההסדר ראוי לפטור בתנאים לפי סעיף 14 לחוק, בשל הנימוקים שיפורטו להלן.

2. העובדות

טייר קלאב היא חברה פרטית המאוגדת בישראל, בבעלות אוטולוקס טיירס (ישראל) בע"מ (להלן: "אוטולוקס"), שהוקמה במטרה ליצור רשת צמיגיות ארצית ממותגת. אוטולוקס עוסקת

¹ החלטה לפי סעיף 14 לחוק בדבר מתן פטור מאישור בית הדין להסדרים כובלים: הסכם בין טייר קלאב (ישראל) בע"מ לבין חמישים (50) צמיגיות, 3008381 **הגבלים עסקיים** 2000 וכן החלטה לפי סעיף 14 לחוק בדבר מתן פטור מאישור בית הדין להסדרים כובלים: הסכם בין טייר קלאב (ישראל) בע"מ לבין שלוש (3) צמיגיות, 3008510 **הגבלים עסקיים** 2000.

² החלטה לפי סעיף 14 לחוק בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל: להסדר בין טייר קלאב (ישראל) בע"מ לבין בתי עסק לממכר צמיגים, 5001337 **הגבלים עסקיים** 2008.

³ החלטה לפי סעיף 14 לחוק בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל: להסדר בין טייר קלאב (ישראל) בע"מ לבין בתי עסק לממכר צמיגים, 5001592 **הגבלים עסקיים** 2010; החלטה לפי סעיף 14 לחוק בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל: להסדר בין טייר קלאב (ישראל) בע"מ לבין בתי עסק לממכר צמיגים, 5001698 **הגבלים עסקיים** 2010; החלטה לפי סעיף 14 לחוק בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל: להסדר בין טייר קלאב (ישראל) בע"מ לבין בתי עסק לממכר צמיגים, 5001841 **הגבלים עסקיים** 2011; החלטה לפי סעיף 14 לחוק בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל: להסדר בין טייר קלאב (ישראל) בע"מ לבין בתי עסק לממכר צמיגים, 5001918 **הגבלים עסקיים** 2012; החלטה לפי סעיף 14 לחוק בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל: להסדר בין טייר קלאב (ישראל) בע"מ לבין בתי עסק לממכר צמיגים, 500242 **הגבלים עסקיים** 2012; החלטה לפי סעיף 14 לחוק בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל: להסדר בין טייר קלאב (ישראל) בע"מ לבין בתי עסק לממכר צמיגים, 500412 **הגבלים עסקיים** 2013.

ביבוא ובשיווק של צמיגים לכלי רכב. חברה אחות של אוטולוקס, טכנוטייר בע"מ, עוסקת ביבוא ובשיווק של ציוד למתן שירותי מוסך לכלי רכב ושל חומרי תיקון לצמיגים.

רשת הצמיגיות של טייר קלאב כוללת עתה כארבעים צמיגיות, הפרוסות ברחבי הארץ, אשר כל אחת מהן עוסקת בשיווק של צמיגים ומוצרים נלווים ובמתן שירות של תיקון, החלפה והתקנה למוצרים אלו.

במסגרת הסכם הזיכיון טייר קלאב מעניקה לצמיגיות את הזכות לפעול תחת השם המסחרי "טייר קלאב". לצורך כך, הצמיגיות נדרשות, בין היתר, לשמור על חזות אחידה ולעמוד ברמה מקצועית גבוהה במתן שירותים. כמו כן, הצמיגיות מתחייבות כי לפחות 75% מהיקף רכישותיהן מדי חודש תהיינה של צמיגים מתוצרת יצרנים שייקבעו על ידי טייר קלאב, כי הן תשתתפנה במבצעי מכירות ושיתופי פעולה, בהתאם להוראות טייר קלאב, כי הן תמנענה מלהתקשר בהסכמי שירות לצייר רכב, אלא באמצעות רשת טייר קלאב וכן כי הן תמכורנה מוצרים נלווים, לפי רשימה שתקבע על ידי טייר קלאב.

3. השפעת ההסדר על התחרות

הסכם זכיינות הוא הסכם שבמסגרתו מעניק הבעלים של מותג או סימן מסחר, זכות להשתמש במותג או בסימן המסחר לשם שיווק או מכירתם של מוצרים ושירותים. הסכמי זכיינות נתפסים ככלל, כשיטת שיווק חיובית ומועילה המאפשרת לבעל הזיכיון להקים רשת זכיינות בהשקעה מוגבלת מצד אחד, ולבעלי עסקים להקים עסקים שסיכויי הצלחתם גבוהים יותר, בשל ניצול המוניטין של בעל הזיכיון, מצד שני.⁴

כללי ההגבלים העסקיים (פטור סוג להסכמי זכיינות), תשס"א – 2001 (להלן: "פטור הסוג") מכירים ביתרונותיהם של הסכמים מסוג זה, ומעניקים, בהתקיים התנאים הקבועים בהם, פטור לכבילות מסוימות הנחוצות למימוש עיקרו של הסכם זכיינות.

ואולם, פטור הסוג אינו חל בעניינה של טייר קלאב, נוכח תחולה אפשרית של סייגים הקבועים בסעיף 3 לפטור הסוג, לרבות, הסייג הקבוע בסעיף 3(8) לפטור הסוג, ולפיו פטור הסוג לא יחול על הסכם זכיינות אשר "צד להסכם הוא בעל מונופולין בשוק המוצר או בשוק מוצר משיק, או שחלקו של הזכיון בשוק המוצר עולה על 30%".

לטענת טייר קלאב, הצדדים להסכם אינם בעלי מונופולין, ועל פי מיטב בדיקתה, חלקו של אף אחד מזכייניה בשוק הרלוונטי לו אינו עולה על 30%, ומשכך הסייג אינו מתקיים בעניינה, אך אין ביכולתה להעריך באופן מדויק את נתחי השוק של הצמיגיות עמן היא מתקשרת בהסכמי זכיינות. לטענתה, במגבלות המידע הנגיש לה, בדיקות שהיא עורכת טרם התקשרות בהסכם זכיינות עם צמיגיה, מתמצות בבחינה אם קיימות לפחות שלוש צמיגיות נוספות במרחק של 20 עד 30 דקות נסיעה מן הצמיגיה הנבחרת. לאור כל אלו, נדרש אישור פרטני מאת הממונה.

⁴ ר' החלטה לפי סעיף 14 לחוק בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל להסדר בין פישמן רשתות בע"מ, זכייני רשת הפיראט האדום יבוא ושיווק צעצועים 2005 בע"מ, חברת הפיראט האדום באר שבע בליסטר (2005) בע"מ ומר קורצ'י עופר, 5001698 הגבלים עסקיים 2010.

בהחלטה הקודמת, ובבדיקה שקדמה לה, נמצא כי בשווקים הרלוונטיים להחלטה זו, הקמת רשת צמיגיות בפריסה ארצית מסוימת, בהתאם להסכמי הזכיינות של טייר קלאב, אינה מקימה חשש לפגיעה של ממש בתחרות בתחום של מתן שירותים על ידי צמיגיות ובשיווק של צמיגים ומוצרים נלווים. גם בהחלטות הפטור הנוספות, שניתנו על רקע הוספת צמיגיות נוספות לרשת טייר קלאב, נמצא כי אין בהוספת הצמיגיות הנוספות שצוינו באותן ההחלטות בכדי לפגוע פגיעה של ממש בתחרות.

יחד עם זאת, בנסיבות מסוימות, עשוי להתעורר חשש מפני ניצול הסכמי הזכיינות ליצירת כוח שוק משמעותי בידי טייר קלאב או זכייניה במי מהשווקים הגאוגרפיים השונים בהם היא פועלת. בנוסף, בשים לב לפעילותה של אוטולוקס בתחום יבוא ושיווק צמיגים, עצם קיומה של רשת הצמיגיות, או צירוף של צמיגיות חדשות לרשת, עשויים לעורר חששות מפני "סגירת שוק" בחוליית הייצור או היבוא, וזאת באמצעות חסימת ערוצי שיווק מפני מתחריה של אוטולוקס.

כפי שאפרט להלן, בנסיבות העניין, ובצירוף התנאים בהם מותנה הפטור, יש כדי להפיס את החששות האמורים במידה רבה.

בדיקת רשות ההגבלים העסקיים העלתה, כי חלקה של אוטולוקס ביבוא ושיווק צמיגים לישראל נמוך מ-15%. לצד אוטולוקס פועל מספר רב של שחקנים נוספים, בעלי נתח פעילות משמעותי. תמונת מצב זו מפיגה את החשש מפני מניעת אספקה למתחרי הצמיגיות ברשת טייר קלאב או העלאת עלויותיהם. עם זאת, ועל אף שנתח השוק של אוטולוקס לא השתנה באופן משמעותי משך כל התקופה בה נבחנה פעילותה של רשת טייר קלאב על ידי רשות ההגבלים העסקיים, אני מוצא לנכון להגביל את תוקף הפטור כך שיחול כל עוד נתח השוק של אוטולוקס בשיווק ויבוא צמיגים אינו עולה על 30%.

אשר לחשש מפני חסימת ערוצי שיווק מפני מתחרותיה של אוטולוקס. במסגרת בדיקת רשות ההגבלים העסקיים נמצא, כי שירותים המוענקים על ידי כלל הצמיגיות הינם דומים בעיקרם, ובעיני הלקוח הסופי לא קיים בידול של ממש בין השירותים המוענקים על ידי הצמיגיות השונות, וכי לא קיימים חסמי כניסה משמעותיים לשוק זה. בנוסף, נמצא כי בישראל פועלות למעלה מ-600 צמיגיות, כאשר רשת טייר קלאב מונה, כאמור, כארבעים צמיגיות בלבד. בנסיבות אלו, ובשים לב לתנאי הפטור, חשש זה, לחסימת ערוצי השיווק של צמיגים בפני מתחרותיה של אוטולוקס מופג אף הוא.

שירותי שיווק, תיקון, החלפה והתקנה של צמיגים ומוצרים נלווים הינם, מטבעם, בעלי אופי מקומי, והצמיגיות אינן מקיימות תחרות אפקטיבית בכל האזורים הגאוגרפיים במדינה אלא באזור מסוים הקרוב למקום הימצאם. משכך, עשוי להתעורר חשש כי בידי טייר קלאב יוצר כוח שוק באיזור גיאוגרפי מסוים, על ידי ריכוז צמיגיות של טייר קלאב באזור נתון.

על מנת להפיג חשש זה מצאתי לנכון להתנות את הפטור בתנאי לפיו טייר קלאב לא תתקשר בהסכם זכיינות נשוא הפטור, אם לאחר ההתקשרות נתח השוק של כלל זכייני טייר קלאב באזור הגאוגרפי הרלוונטי, כפי שיוגדר בתנאים, בחישוב לפי מספר צמיגיות, יעלה על 30%.

לעניין שרטוט גבולות השווקים הגיאוגרפיים במסגרת התנאים דלהלן, בבדיקה שנערכה על ידי רשות ההגבלים העסקיים נמצא, כי פרק הזמן המקסימלי הסביר לנסיעה לצורך תיקון צמיג הינו

עד 30 דקות נסיעה. בהתאם, האזור הגיאוגרפי הרלוונטי הוגדר בתנאים כך שיכלול צמיגיות הנמצאות במרחק של עד 30 דקות נסיעה מן הצמיגיה הנבחרת.

הכבילות הנלוות להסכם הזכיינות נבחנו ביתר פירוט במסגרת ההחלטה הקודמת, ולא מצאתי כי קיים צורך לשוב ולדון בהן כאן. בחינת כבילות אלה מעלה כי הן נחוצות למימוש עיקרו של ההסדר וכי אין בהן כדי לפגוע פגיעה של ממש בתחרות, ומשכך אין מניעה ליתן להן פטור.

נוכח כל האמור, ולאור הצהרת הצדדים כי כלל הצמיגיות שהתקשרו בהסכמי זכיינות עם טייר קלאב עומדים בתנאים כאמור, ובכפוף לנכונות הצהרתם זו, ראיתי לנכון להעניק את הפטור המבוקש בכל הנוגע להתקשרות של טייר קלאב עם הצמיגיות שפורטו בנספח א' לבקשת הפטור. החלטתי זו תחול גם על התקשרויות של טייר קלאב בהסכמי זכיינות זהים עם צמיגיות נוספות, העומדות בכלל התנאים המפורטים בהחלטה זו.

ואלה הם התנאים למתן הפטור:

א. הגדרות:

- "אוטולוקס" – אוטולוקס טיירס (ישראל) בע"מ;
- "הסכם זכיינות" – הסכם זיכיון "טייר קלאב גולד", בנוסח שצורף לבקשת הפטור;
- "טייר קלאב" – טייר קלאב (ישראל) בע"מ;
- "צמיגיה" – בית עסק העוסק בשיווק של צמיגים, חישוקים ומוצרים נלווים נוספים ובמתן שירות של תיקון, החלפה והתקנה למוצרים אלו;
- "זכיון טייר קלאב" – צמיגיה שהתקשרה עם טייר קלאב בהסכם זיכיינות.
- "איזור גיאוגרפי רלוונטי" – אזור הסובב את הצמיגיה והנמצא ברדיוס של עד 30 דקות נסיעה ממנה;
- "הממונה" – הממונה על הגבלים עסקיים;
- כל המונחים שבתנאים אלו שלא הוגדרו בסעיף זה יפורשו בהתאם לכללי ההגבלים העסקיים (הוראות והגדרות כלליות), תשס"ו-2006.

ב. התנאים:

1. טייר קלאב לא תתקשר עם צמיגיה בהסכם זכיינות, אלא בהתקיים כל אלו:
 - 1.1 נתח השוק של כלל זכייני טייר קלאב, כולל הצמיגיה הנבחרת, באיזור הגאוגרפי הרלוונטי, בחישוב לפי מספר צמיגיות, לא יעלה על 30%.
 - 1.2 נתח השוק (במונחים כספיים או כמותיים) של אוטולוקס בשיווק צמיגים בישראל אינו עולה על 30%.
 - 1.3 נתח השוק של כלל זכייני טייר קלאב, בחישוב לפי מספר צמיגיות, אינו עולה על 30% בכל הארץ.
2. פטור זה אינו מתיר כל פעילות זולת התקשרות בהסכמי זכיינות, כהגדרתם בהחלטתי זו.

3. כל ספק בדבר פרשנותם או תחולתם של תנאים אלה יובא להכרעת הממונה.

4. סוף דבר

לאחר שנועצתי עם הועדה לפטורים ומיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים ולהעניק את הפטור המבוקש, בכפוף לתנאים המפורטים לעיל.

תוקפו של פטור זה **חמש שנים** ממועד מתן ההחלטה.

החלטתי זו נתונה לערר בתוך 45 יום בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור.

פרופ' דיויד גילה
ק"ק
הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, ט' כסלו תשע"ד

12 נובמבר 2013